

Wojciech Skucha¹, Filip Mejza², Paweł Nastalek³, Zbigniew Doniec⁴¹Oddział Pulmonologii Szpitala Powiatowego w Proszowicach²Pracownia Podejmowania Decyzji Klinicznych, II Katedra Chorób Wewnętrznych, Uniwersytet Jagielloński *Collegium Medicum* w Krakowie³Oddział Pulmonologii, II Katedra Chorób Wewnętrznych, Uniwersytet Jagielloński *Collegium Medicum* w Krakowie⁴Katedra Pneumonologii, Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc, Oddział w Rabce-Zdroju

Program prewencji chorób układu oddechowego w powiecie proszowickim — opis i wyniki

Praca była w całości finansowana ze środków programu Norway Grants, Program PL 13: “Reducing social inequalities in health”

Tłumaczenie, należy cytować wersję oryginalną: Skucha W, Mejza F, Nastalek P, Doniec Z. Pulmonary prevention program in the Proszowice county: description and results. *Adv Respir Med.* 2017; 85: 239–245. doi: 10.5603/ARM.2017.0039

Streszczenie

Wstęp: W powiecie proszowickim zarówno rak płuca, jak przewlekła obturacyjna choroba płuc (POChP), występują częściej w porównaniu z innymi regionami Polski. W prezentowanej pracy przedstawiono raport z programu prewencji, którego celem było zmniejszenie obciążeń zdrowotnych związanych z POChP i rakiem płuca w tym regionie.

Materiał i metody: Program składał się z prewencji czynnej, opartej na badaniu kwestionariuszowym (w którym udział proponowano wszystkim mieszkańcom powiatu w wieku ≥ 40 lat) oraz na zdjęciu klatki piersiowej i spirometrii (które wykonywano u wybranych badanych), i prewencji biernej, na którą składały się liczne aktywności edukacyjne promujące zdrowy styl życia. Dane uzyskane w badaniu kwestionariuszowym i spirometrii były przedmiotem dalszej analizy.

Wyniki: Programem edukacyjnym objęto wszystkie dzieci w wieku 13–15 lat, większość młodzieży i znaczną część dorosłych mieszkańców powiatu. Dane kwestionariuszowe uzyskano od 14 455 uczestników (około 70% mieszkańców powiatu). Na podstawie analizy tych danych wybrano kandydatów do badań spirometrycznego (5816 uczestników) i radiologicznego (5514 uczestników). Aktywni palacze stanowili 24,2% wszystkich uczestników (33,3% mężczyzn i 16,8% kobiet). Papierosów elektronicznych używało 0,65% uczestników. Stwierdzono negatywny wpływ narażeń zawodowych (w tym związanych z pracą w rolnictwie) na wyniki badania spirometrycznego i występowanie objawów ze strony układu oddechowego. Na podstawie wyniku spirometrii po leku rozkurczającym oskrzela u 13,2% uczestników rozpoznano POChP. Astmę rozpoznaną przez lekarza podawało w wywiadzie 7,2% badanych.

Wnioski: Zgodnie z założeniami, program edukacyjny i badanie kwestionariuszowe przeprowadzono u większości mieszkańców powiatu. Badanie dostarczyło danych na temat występowania POChP, astmy i objawów ze strony układu oddechowego w powiecie proszowickim.

Słowa kluczowe: POChP, rak płuca, program prewencji